

בעזהש״ת

שיעור הכנה לשבועות

מאת הגה"ח

רבי אברהם מרדכי אלתר שליט"א

מעלי יומא דעצרתא תשפ"ד

קבלת התורה בפנימיות על ידי תשוקה וזיסופים
ביאור ענייני מנהגי חג השבועות על דרך העבודה הפנימית

תקון ליל שבועות

טבילה קודם עלות השחר

קריאת מגילת דות

אכילת מאכלי חלב

וקדשתם היום ומחר

לקבלת הגליון בדוא"ל ולכל שאלה /
הערה על השיעורים ולענייני הפצה
ו/או לשאלות נוספות אל מו' הגה"ח
רא"מ אלתר שליט"א בחסידות ודרכי
העבודה

ניתן לשלוח לכתובת המערכת
de422144@gmail.com

או בפקס - 077-3181588

~*~

חדש! ניתן לשמוע את השיעורים
השבועיים גם בקו דברי אמת ואמונה
בשלוחה 3

ארץ ישראל - 5265 * (או -02)
5011430

ארה"ב 518-329-9186

אירופה 44-3303-9004-84

בשלוחה ייעודית זו מופיעים גם שאר
שיעורי הרב שליט"א בספרי פרי הארץ,
תומר דבורה, שער היחוד והאמונה,
ושיעורים נוספים למועדים ונושאים
שונים

~*~

הפצת גליון תורה וחסידות זה

למען שמו באהבה

שיתרפאו כל המומין ברוחניות ובגשמיות
כאיש אחד בלב אחד בהכנעה ובאהבה הוא יפתח
לבנו בתורתו וישם בלבנו אהבתו ויראתו

ולזכות

מורינו הגה"ח רבי **אברהם מרדכי** שליט"א
ולזכות כל משפחתו

עימוד ועיצוב:

"ואננהו"

05331.05646

תזכרן הענינים

קישוטי כלה בליל שבועות ג

ענין אמירת ג' פסוקים מתחילת וסוף כל פרשה ד

א' - כנגד האבות משה אהרן ומרים ד

ב' - חשיבות כל תיבה ותיבה ד

ג' - 'ודלוגו עלי אהבה' ז

ד' - הקדמת טעם תחתון לטעם עליון ז

מנהג הטבילה קודם עלות השחר ז

בח' עיון וחפיפה בטבילה במי הדעת ח

בחינת כתר המתגלה בשבועות הוא ענין הקב"ה יושב ושונה כנגדו ח

קריאת מגילת דות - מעלת ההשתוקקות והכיסופין לה' י

המנהג לאכול מאכלי חלב יא

א' שלא יהיה מצוות אנשים מלומדה יא

ב' להרוג את קליפת סיסרא המפריד בין המוח ללב יא

צריך לגשת לשבועות על מנת שישפיע על כל השנה יב



שיעור הכנה לשבועות - מעלי יומא דעצרתא תשפ"ד

קודם עלות השחר, המנהג לשורר אקדמות, ויש שנוהגים שלא לדבר מליל שבועות עד אמירת כתר בתפלת מוסף, מנהג אכילת מאכלי חלב, והמנהג שיתכן שהוא יותר ממנהג לומר רות, ובמנהגים אלו ניתן לחוש ולהרגיש הרבה מאור היום טוב. וננסה בס"ד לבאר הניתן לקחת ממנהגים אלה למעשה בעבודת ה'.

בזמן בית המקדש היה מצות שתי הלחם וקרבנות היום המיוחדים רק לחג השבועות, אבל כיום אין לנו שום מצוה מיוחדת, אולם יש הר של מנהגים שיסודתם בהררי קודש המסובבים את כל היום טוב, החל מהמנהג להיות נעורים בליל שבועות, ומנהג אמירת תיקון ליל שבועות, המנהג מכתבי האריז"ל לטבול

קישוטי כלה בליל שבועות

ובשפת אמת (מל"ד) תובע קישוט פנימי יותר בליל שבועות, וז"ל: 'ארץ יראה ושקטה' וכו' יראה זו היתה הכנת הבריאה לקבל התורה, וכן עתה גם כן בלילה זו יש לאדם להכין עצמו לקבלת התורה. והמנהג ללמוד כל הלילה, אבל העיקר להיות מכין עצמו להאמת, כי האמת הוא עולה על כל ונעשה קשומין יותר מהכל, וכן קשומין הוא פירוש אמת, והוא הקשומין, כי עולם הזה עלמא דשקרא, לכן בקרבנותו אל האמת הוא תכשיט, עכ"ל.

בלומר, כאשר האדם אומר בפיו תכשיטים ואינו נמצא בזה אין זה תכשיט יפה, אבל כאשר האדם עצמו נמצא בתוך זה הרי זה קישוט יפה. ומוסיף השפת אמת שעיקר התכשיט הוא להכין עצמו להאמת,

ענין תיקון ליל שבועות, וודאי שיש בו עומק, ולא רק לומר תיבות בעלמא בפה ולבו בל עמו, ובודאי אם הרה"ק מבראדיטשוב ז"ע היה חי בדורנו היה מלמד זכות שאפילו יהודים שאוכלים גלידה בליל שבועות בכל זאת אומרים תיקון ליל שבועות, אבל כמובן שמלכתחילה צריך לחפש איזשהו לחלוחית של חיבור לאמירת התיקון, שיהיה זה יותר מאמירה בפה בלבד.

בכתבי האר"י מבואר, שהרי כ"ד ספרים שבתורה נביאים כתובים הינם כנגד כ"ד קישוטי כלה המבוארים בישעיה (ג יח-כד, רש"י שמות לא יח), ובאמירת כ"ד ספרי תנ"ך בתיקון ליל שבועות מקשטים את השכינה בכ"ד קישוטים אלו, ומעוררים רצון ה' שיתרצה ביופי של כנסת ישראל.

האחרונים, וז"ל: 'מי שמטהר ומקדש עצמו במעשיו - הוא ימשיך בתלמודו השפעה כשיעור ההכנה שהכין את עצמו, וכשיעור שירבה בהכנה בן ירבה יקר התלמוד וכתו. והוא מה שמצינו בחכמים הקדמונים, שתורתם היתה מעטירתם כח גדול ונותנת להם מעלה ויקר, מה שלא נמצא בדורות האחרונים, מפני יתרון הכנתם על הכנות האחרונים, וכבר אמרו על יונתן בן עוזיאל, שבשעה שהיה יושב ועוסק בתורה כל עוף שהיה פורח עליו היה מיד נשרף (סוכה כח.), מפני עוצם השראת השכינה שהיתה שורה עליו על ידי לימודו, עכ"ל.

לחפש איך יכול להתקרב יותר לה', איך יכול להתחבר יותר לתורה, זהו הקישוט האמתי, כי בעלמא דשקרא נוצץ וזורח כל תאוות העולם המאוסים בתכלית למעלה, וכאשר יהודי מתקרב בהאי עלמא לאמת זהו יופי ותכשיט אמיתי למעלה, זהו עיקר הביקוש והחיפוש בליל שבועות.

ומסיים השפת אמת, 'וע"י היראה קודם הדיבור להוציא דבורים של אמת זוכין לאמת. והוא יראה ושקטה', עכ"ל. וכמו שמבאר הרמח"ל בדרך ה' (ת"ד פ"ג אות י) שבזה הוא ההפרש בין דורות הראשונים לדורות

ענין אמירת ג' פסוקים מתחילת וסוף כל פרשה

המדרש, שעצם הפסוקים הינם כנגד אברהם יצחק ויעקב אולם מה שהתורה הגיעה אלינו הוא על ידי משה אהרן ומרים, וי"ל שענין אמירת ג' פסוקים ראשונים של כל פרשה הוא כנגד אברהם יצחק ויעקב, זכות אבות, וענין אמירת ג' פסוקים האחרונים הוא כנגד זכות משה אהרן ומרים.

ב' - חשיבות כל תיבה ותיבה

ועוד י"ל, הנוגע למעשה, ע"פ מה ששמעתי דבר נפלא מדודי הג"ר רבי דניאל חיים שליט"א, דאיתא בגמרא (מנחות סב-סג.) 'רבי עקיבא רעיא דבן כלבא שבוע הוה, חזיתיה ברתיה דהוה צניע ומעלי, אמרה ליה אי מקדשנא לך אזלת לבי רב, אמר לה אין, איקדשא ליה בצינעה ושרתיה, שמע אבוא

והנה סדר התיקון המבואר בכתבי האר"י הוא לומר ג' פסוקים הראשונים וג' פסוקים האחרונים שבכל פרשה, ומבואר בספה"ק, כמדומה מהמגיד מדובנא, שהיא כעין דוגמא מכל התורה, אבל עדיין צ"ב שהרבה פעמים אין שום שייכות בין פסוקים הראשונים לפסוקים האחרונים, ולפי דבריו לכאורה היה לומר ו' פסוקים הראשונים בכל פרשה. ונבאר זאת בס"ד בד' אופנים.

א' - כנגד האבות משה אהרן ומרים

י"ל על דרך הדרוש, דאיתא במדרש (דנ"ר יז ט) 'לימודנו רבותינו למה התקינו שלא יפחות משלשה פסוקים כנגד אברהם יצחק ויעקב, דבר אחר כנגד משה אהרן ומרים שניתנה תורה על ידיהן, וי"ל בדקדוק לשון

זהו ראייה שכל כך חשוב אצלו תורת ה', שמי שיודע אפילו רק הלכה אחת כבר אין ביכולתו להדירו מנכסיו, הרי יש לו איזושהו שייכות וקשר עם ה', הוא יודע דבר מה מרצון ה', ומי שיש לו הרגש כזה נפלא לתורה זוכה לחתן רבי עקיבא.

ואין הדברים אמורים רק בנוגע לזכות לחתנים, אלא כל אחד צריך להחשיב אצל עצמו את ההלכה אחת שלומד, ולא לומר מה שווה ידיעתי הלכה אחת בלבד, כי הוא יודע משהו מתורת ה' ומקושר לה' על ידי זה.

וזהו ענין אמירת תיקון ליל שבועות, שאומרים ג' פסוקים מתחילת הפרשה וג' מסופה, ואין אומרים שום דבר שלם, ואת זה מעריכים, זה התיקון האמתי שעושים בליל שבועות, להעריך כל תיבה של תורה, גם חלק מהתורה שאינו דבר שלם, וחיבה זו לכל תיבה והלכה מרצון ה' פותחת אוצרות גדולים ועולמות נעלים. זהו דבר הניתן ללמוד מאמירת תיקון ליל שבועות.

וניתן לבאר עפ"י את הסתירה בכתבי האריז"ל בענין תיקון ליל שבועות, שמצד אחד מבואר בדבריו שעסוקים לעורר כביכול את רצון העליון, את רצון ה', לתת את התורה, ומאידך מבואר בדבריו שזהו שייך לרגלי השכינה, ולכאורה זהו ב' קצוות, וע"פ הנ"ל הא גופא שמחשיבים את בחי' רגלי השכינה, על ידי חשיבות בחי' הקטנות בתורה, בזה מעוררים את הרצון

אפקה מביתיה אדרה הנאה מנכסיה, אזיל יתיב תרי סרי שנין בבי רב וכו' הדר אזיל ויתיב תרי סרי שני אחריני בבי רב וכו', שמע אבוה דאתא גברא רבה למתא אמר איזיל לגביה אפשר דמפר נדראי אתא לגביה, אמר ליה אדעתא דגברא רבה מי נדרת, אמר ליה אפילו פרק אחד ואפילו הלכה אחת, אמר ליה אנא הוא, נפל על אפיה ונשקיה על כרעיה, ויהיב ליה פלגא ממוניה'. ובתוס' (שם ד"ה אדעתא) דו"ל: 'וא"ת והלא אסור לפתוח בנולד וכו', וי"ל דהכא לא חשיב נולד כיון שהלך לבי רב, דדרך הוא בהולך ללמוד שנעשה אדם גדול, עכ"ל. ויש שתירצו, כמדומה הרה"ק מזאכלין זי"ע, שמכך שזכה לחתן כרבי עקיבא הרי זה סימן שהיה מוקיר רבנן הוו ליה חתנוותא רבנן (שם נג).

ולבא' צ"ב מהיכן רואים שכלבא שבוע היה מוקיר רבנן, הלא הרבה גבירים מחפשים חתנים תלמידי חכמים אף על פי שאינם בבחי' מוקיר רבנן.

וביאר דודי ענין נפלא, שכלבא שבוע אמר שאפילו אם היה חתנו יודע הלכה אחת לא היה נודר נכסיו ממנו, ונתאר לעצמנו שכלבא שבוע הגביר של העיירה משדך בתו וכולם שואלים זה לזה מי החתן החשוב שלקח, ושומעים שהוא יודע רק דבר אחד שצריך לנגב את הידים אחר נטילת ידים, הלא היה לכלבא שבוע ביזויי ביזיונות שזהו החתן שמצא לבתו, ואף על פי כן אומר כלבא שבוע שאם כך היה לא היה מדיר חתן כזה מנכסיו, זהו הראיה שכלבא שבוע היה מוקיר רבנן,

עוד מבואר במדרש (תנחומא [ענין] פר' צמדזי י) 'אפי' אדם יושב ועוסק בתורה ומדלג מהלכה להלכה ומפסוק לפסוק, יאמר הקדוש ברוך הוא חביב עלי הוא 'ודלגו עלי אהבה' - ודלוגו עלי אהבה'. לכן בליל שבועות אנו אומרים את תיקון ליל שבועות, ומדלגים מהלכה להלכה ומפסוק לפסוק, ואומר הקב"ה על כך 'ודלוגו עלי אהבה', דלוג זה מורה את קטנותנו, והראות הקטנות מעורר האהבה כנ"ל, ולימוד תיקון שבועות הוא כצעת 'אבינו אב הרחמן המרחם רחם עלינו ותן בלבנו בינה להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד', שהרי חייב האב ללמד את בנו תורה.

ד' - הקדמת טעם תחתון לטעם עליון

עוד י"ל, שבעשרת הדברות יש טעם תחתון וטעם עליון, בטעם תחתון יש י"ב או י"ג פסוקים, י"א שאנכי ולא יהיה לך הינם ב' פסוקים ויש י"ג פסוקים, וי"א ששניהם פסוק אחד ויש י"ב פסוקים, [ובכלל ביהדות בהרבה מקומות בחי' י"ב נעשה בחי' י"ג, ישנם י"ב חודשים ונעשים לי"ג ע"י חודש העיבור, ישנם י"ב שבטים ושבת יוסף מתחלק למנשה ואפרים, וכמ"ש במ"א שי"ג הוא בגימטריא אחד, שהוא התגלות השכינה, שאינה מתגלית תמיד], ובטעם עליון ישנם י' פסוקים, שחלוקת הפסוקים שונה לגמרי.

וביום השבועות זוכים לטעם עליון שהוא טעם נעלה ומרומם יותר, ולכן

הגדול ביותר, כאשר האדם מורה שאיזהו פסוק בסוף עובדיה זהו תכשיט אצלו בזה הוא מעורר את רצון העליון לנתינת כל התורה בשלימות.

ג' - 'ודלוגו עלי אהבה'

עוד י"ל, שה' הטביע טבע בבני אדם שכאשר בנם הקטן אומר תיבה בהיגוי לא נכון הרי זה מעורר האהבה בהוריו, ומבקשים ממנו שיחזור שוב ושוב על אותה טעות ומתמלאים עליו אהבה, והביאור בטבע זה הוא, כי כשם שמין הצומח גדל על המים כמו כן ילדים קטנים גדלים על האהבה שמעניקים להם, ולכן כאשר מתבטא בדבר מה קטנות הפעוט הרי זה מעורר להשפיע עליו אהבה, כשם שאילו האילן היה צועק שהוא צמא למים היה זה מעורר לשפוך עליו מים כמו כן תינוק שמראה את קטנותו זה מעורר לשפוך עליו אהבה.

ובמדרש (שיר השירים רמב"ז ב' ד') 'ודלגו עלי אהבה' (שיר השירים ב' ד'), 'אמר רבי אחא עם הארץ שקורא לאהבה איבה, כגון ואהבת ואייבת, אמר הקדוש ברוך הוא ודילוגו עלי אהבה', ועומק הדבר היינו שאפילו עם הארץ שכל שייכותו לתורה ולקב"ה הוא 'שקורא לאהבה איבה', שבמקום לחוש את אהבת ה' אליו הוא מרגיש את ה' כאויב שלו, כאילו ה' רודף אותו, גם אותו אוהב ה' ואומר על חיבורו אליו 'ודלוגו עלי אהבה'.

יש לנו כבר את התורה אבל בקבלת התורה ביום זה התורה תהיה בטעם ועונג והסתכלות מרוממת יותר, אותם מילים ותיבות יהיה בהם הרגשה והכרה נעלית יותר.

קוראים עשרת הדברות בטעם עליון, אולם לביל שבועות קוראים כל הפסוקים בטעמים טעם תחתון, להראות שלמחרת כל התורה הולכת להשתנות לטעם עליון ומרומם, אמנם

מנהג הטבילה קודם עלות השחר

והם שייכים הן לאלו שמקפידים לטבול בפועל במקוה קודם עלות והן אלו שאין מקפידים על כך, את בחינת המקוה שבדברי הרמב"ם ניתן בוודאי לקיים, לזה לא צריך מקוה אלא רמב"ם, ומאחר שכתב זאת הרמב"ם בספרו להלכה, הרי זה רמז להלכה, ולא סתם רעיון בעלמא, וכאשר ניגשים לטבילה מזוית זו זהו דבר אחר לגמרי.

וזה הרמב"ם: 'דבר ברור וגלוי שהטומאות והטהרות גזירות הכתוב הן, ואין מדברים שדעתו של אדם מברעתו, והרי הן מכלל החוקים, וכן הטבילה מן הטומאות מכלל החוקים הוא שאין הטומאה מיט או צואה שתעבור במים אלא גזירת הכתוב היא והדבר תלוי בכוונת הלב, ולפיכך אמרו חכמים מכל ולא הוחזק כאילו לא מכל, ואעפ"כ רמז יש בדבר, כשם שהמכוין לבו לטהר כיון שטבל טהור ואף על פי שלא נתחדש בגופו דבר, כך המכוין לבו לטהר נפשו מטומאות הנפשות שהן מחשבות האון ודעות הרעות, כיון שהסכים בלבו לפרוש מאותן העצות והביא נפשו במי הדעת טהור, הרי הוא אומר (יחזקאל לו כה) 'זורקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם ומכל גלוליכם וטהרתם

מנהג נוסף מבואר בכתבי האריז"ל לטבול קודם עלות השחר, יחד עם השכינה הקדושה, והוא ענין גדול, ויש חוגים שאצלם טבילה זו הוא כחוק ולא יעבור, ויש שאינם טובלים. והניתן ליקח ממנו לעבודת ה', ע"פ דברי הסידורו של שבת (ת"א שו"א פ"א ע"א) בנוגע לטבילה בערב שבת, וז"ל: 'לא יועיל לו לעשות מעשה קוף לטבול ולכוין במחשבתו להשליך ואינו משליך כלום, ושמצו וטנופו קבוע בלבו וכמסמרות נטועות במחשבתו ולבבו, ודאי שאין תועלת בעשייתו לבד ולא מגרש וממילא לא מקדש. ועל כזה אמרו חז"ל (תענית טז ע"א) טובל ושרץ בידו שאפילו טובל בכל מימות שבעולם לא עלתה לו טבילה, ומכל שכן כשטובל ושרצו ושמצו במחשבתו ולבו באברים הפנימים שיעיקר החיות תלוי בהן וכו', לקבלת קדושה של מעלה ע"י הטבילה צריך כונה שיכוין לטבילת טהרה שיטהר ע"י טבילה זו מטומאת נפשו, ואז טהרה מביאה לידי קדושה שיוכל ע"ז לקבל אור הקדושה של מעלה. והעיקר טהרת הלב כמו שאנו מבקשים וטהר לבנו לעבדך באמת', עכ"ל.

ומביא שם את דברי הרמב"ם (הל' מקואות פ"א א"ב) הידועים, וכדאי לחזור עליהם,

ידיד ה' ישכן לבטח עליו חופף עליו כל היום ובין כתפיו שכן, ובגמ' (יומא יב) 'רצועה היתה יוצאה מחלקו של יהודה ונכנסת לחלקו של בנימין ובה היה מזבח בנוי, ובנימין הצדיק היה מצטער עליה לבלעה בכל יום שנאמר 'חופף עליו כל היום', לפיכך זכה בנימין הצדיק ונעשה אושפיזין לגבורה שנאמר 'ובין כתפיו שכן', תשוקת בנימין בכל עת להוסיף בהשראת השכינה זיכתה אותו שתשרה שכינה בין כתפיו. והחפיפה הוא במים, שהמים מרככים את השער ומפרידים אותו, ואין מים אלא תורה, שעל ידי התורה מתרכך לב האבן של האדם.

בחינת כתר המתגלה בשבועות הוא ענין הקב"ה יושב ושונה כנגדו

מבואר בכתבי האר"י שבשבועות בבוקר יש התגלות מיוחדת של בחי' הכתר, ממשיכים את בחי' הכתר, ולכן מבואר בספיה"ק שלא לדבר מליל שבועות עד אמירת הכתר. וי"ל ע"פ מ"ש במ"א (שיעור הכנה לפסח) בענין 'שלשה שותפין הן באדם הקב"ה ואביו ואמו (קדושין ב), שחלק אביו נמשך במצה וחלק אמו נמשך בד' כוסות, והם מה שהאדם משיג מעצמו בדרך השגה ודרך ביטול ואמונה, אולם בשבועות מתגלה בחי' שותפותו של הקב"ה, מה שהאדם מצד עצמו אין ביכולתו כלל לבוא לא בדרך השגה ואף לא בדרך ביטול ואמונה, והוא סוד מה שנאמר דייקא בתורה 'כל תלמיד חכם שיושב בינו לבין עצמו וקורא ושונה, הקדוש ברוך הוא יושב כנגדו וקורא ושונה עמו שנאמר

אתכם', ונבספה"ק וכתבי האר"ז"ל הביאו מקרא זה על הטבילה של ליל שבועות, השם ברחמיו הרבים מכל חטא עון ואשמה יטהרנו אמן, עכ"ל.

בחי' עיון וחפיפה בטבילה במי הדעת

בטבילה דאורייתא, [כגון טבילת גר], מבואר בפוסקים (יו"ד סי' קט) שנצרך עיון וחפיפה, עיון לבדוק את כל הגוף אם אין איזשהו חציצה באיזה מקום, ולחפוף השערות בשביל להפרידם מדביקותם. ומאחר וגילה לנו הרמב"ם שרמז יש בטבילה, גם בדיני עיון וחפיפה יש ללמוד רמזי דחכמתא לעבודת ה'. לפני שטובל האדם במי הדעת, צריך לעיין ולעשות חשבון צדק בנוגע לאבריו אולי יש עליהם איזשהו חציצה המונעת את מי הדעת מהם, אם היד רגילה לעשות מה שאין צריך לעשות והרגל רגילה ללכת להיכן שאין צריך לילך והאוזן לשמוע מה שאין צריך לשמוע וכו', לא יעזור הטבילה במי הדעת, מוכרחים לגרד ולהסיר לפני הטבילה במי הדעת את אותם החציצות המונעים ומעכבים ומפריעים לאדם לטבול אל כל כולו במי הדעת, שתוכל השכינה לשרות על האדם, ה' רוצה שיהיה על האדם השראת השכינה, אבל נצרך להיות כלי קיבול לכך. ואכן עיון ר"ת 'והנה י' נצב עלי', שעל ידי העיון והסרת החציצות יוכל להיות השראת השכינה על האדם.

וענין החפיפה בעבודה הרוחנית, היא, על דרך הכתוב (דברים לג יב) 'לבנימין אמר

וכאשר עצרת חל ביום ו' שבו נתנה תורה אזי אין כתיב חטאת, שהוא יום קבלת התורה ומעלה אני עליכם כאילו לא חטאתם מימיכם, אבל כאשר חל בה' או בז' אזי השעיר לחטאת, דלא ניתנה בו תורה. עתה"ד.

ואם כנים הדברים, אין צריך לחלק בין התאריכים שחל בהם חג השבועות, אלא במצב האדם עצמו בעת חג השבועות, וכלשון הירושלמי גופא 'מכיון שקבלתם עליכם עול תורה מעלה אני עליכם כאילו לא חטאתם מימיכם', דייקא מי שהוא מקבל עליו עול תורה אזי עליו מעלה הכתוב כאילו לא חטא מימיו, אבל מי שלא מקבל עליו עול תורה עליו נאמר שעיר לחטאת.

וי"ל שהטעם ש'מכיון שקיבלתם עליכם עול תורה מעלה אני עליכם כאילו לא חטאתם מימיכם', הוא, כי כל היושב ושונה הקב"ה יושב ושונה כנגדו, ולא יגורך רע כתיב, חטא הוא ההיפך מהקב"ה, וכאשר הקב"ה יושב ושונה כנגדו בא האדם לכזו נקיות שלא יתכן שיהיה שם איזשהו שייכות לחטא, לכן 'מכיון שקבלתם עליכם עול תורה מעלה אני עליכם כאילו לא חטאתם מימיכם'. והוא חלק הקב"ה המתגלה בחג השבועות.

ולפי"ז יתבאר דברי הגמ' בזבחים, 'ראויין היו ישראל להקריב קרבנותיהן בכל עת ובכל שעה', מצד שבית המקדש הרוחני שבכל אדם הוא בנשמה שבמוחו, ועל טומאת מקדש וקדשיו של הנשמה שבמוח 'ראויין היו ישראל להקריב קרבנותיהן בכל עת ובכל

(א"כ ז יט) 'נזכח פני ה' (מנצ"ל רמ"א), ומבואר בספה"ק שבשבועות הוא העת של 'הקב"ה יושב ושונה כנגדו', 'פנים בפנים דיבר ה' עמכם' (דברים ה' ז), שיש כח מיוחד ומיוחדש לכך ביום שבועות.

ונתן להסמיך לכך את דברי הגמרא (זבחים ו') 'שעירי עצרת למה הן באין, [שמקריבים ב' שעירים אחד הכתוב בפרשת אמור ואחד הכתוב בפרשת פינחס], על טומאת מקדש וקדשיו, נזק דמו של ראשון שני למה קרב, על טומאה שאורעה בין זה לזה. אמור מעתה ראויין היו ישראל להקריב קרבנותיהן בכל עת ובכל שעה אלא שחיסך הכתוב, 'עכ"ל. ולכאורה צ"ב מאחר שבכל עת ובכל שעה חיסך הכתוב אם כן למה בעצרת לא חיסך הכתוב וצריך להקריב ב' קרבנות לטומאה שאורעה בין זה לזה.

וי"ל בהקדים דברי הירושלמי (פ"ד ה"ח) הנודעים, ש'בכל הקרבנות כתיב חטא ובעצרת אין כתיב [בפרשת פינחס] חטא, אמר להן הקדוש ברוך הוא מכיון שקיבלתם עליכם עול תורה מעלה אני עליכם כאילו לא חטאתם מימיכם, ומקשים האחרונים שבפרשת אמור כן כתוב גם בעצרת שעיר לחטאת, ומבאר המראה כהן ע"פ דברי הבעל הטורים (מנצ"ל כח ט) ש'כל עולת הכתובות במועדות כולם חסרים [בלא אות ו'], חוץ מעולת עצרת שהוא מלא, רמז שבששה בסיון נתנה בו תורה, ומבאר דעצרת פעמים בה' בסיון פעמים בו' בסיון פעמים בז' בסיון (ר"ה ו'),

יום מתן תורה מביאים ב' שעירים אחד נקרא חטאת ואחד לא, להראות לאדם שרק על ידי 'מכין' שקבלתם עליכם עול תורה מעלה אני עליכם כאילו לא חטאתם מימכם', שרק על ידי תורה ניתן להיבדל מכל תאוות ודברי עולם הזה.

שעה, שהרי מחשבות מתגברות בכל עת ובכל שעה בלב פנוי מן החכמה, 'אלא שחיסך הכתוב', העצה להינצל מכך הוא רק על ידי התורה, 'הכתוב' שהוא התורה על ידי חוסכים את הסיבות הגורמות להקריב קרבנותיהן בכל עת ובכל שעה. ולכן בעצרת

קריאת מגילת רות - מעלת ההשתוקקות והביסופין לה'

יכול, השבח הוא שלו וכולם משבחים אותו. וזהו מה שאנו אומרים 'אנעים זמירות ושירים' אערוג כי אליך נפשי תערוג, נפשי חמדה בצל ידיך לדעת כל רו סודך וכו' אספרה כבודך ולא ראיתיך אדמך אכנך ולא ידעתיך וכו' יערב נא שיחי עליך כי נפשי תערוג אליך'.

ושירות ותשבחות אלו זהו כל ספר תהלים, 'צמאה לך נפשי' (תהלים סג ב), 'נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה' (שס פז ג), בהשתוקקות וכיסופים אלו דוד ריוהו לקב"ה. ורות היתה הדוגמא האישית לכך, וכמו שאמרה לנעמי (רות א טו) 'באשר תמותי אמות', וכי מה יש למות יחד עם נעמי, ובחז"ל (יצמות מו:) שעל מה שאמרה לה נעמי שלבני ישראל יש ד' מיתות בית דין על כך השיבה רות 'באשר תמותי אמות', ומבארים האחרונים (אגני נור, מונח בסם משמואל שניעות תער"ב יכ"מ) שלא השיבה רות שתשמור עצמה שלא תתחייב מיתת ב"ד, אלא שמקבלת על עצמה אפילו אם בשביל גירותה יתגלגלו עליה מיתות ב"ד, נמי כדאי לה להיות יהודית, עכ"ד. לרות היה כאלו כיסופים להיות יהודית, שכדאי לה להיות יהודית אפילו אם

נוהגין לומר רות בשבועות (רמ"א לו"ס טז ס"ט מאצוריהס), והרבה טעמים לדבר, ובברכי יוסף (ס' תל"ד ס"ק יא) הביא שהרב שמלה חדשה נתן טעם לדבר, מפני דבירושלמי (נ"ה פ"ג ה"ד) אמרו דודר המלך עליו השלום נסתלק בעצרת, והקב"ה ממלא שנותיהם ובודאי נולד בעצרת, ומגילת רות באה ליחס דוד. עכ"ד.

ונראה שניתן ללמוד מטעם זה לעבודת ה', על פי דברי הגמרא (נצ"צ יד:) 'למה נקרא שמה רות, שיצא ממנה דוד שריוהו להקב"ה בשירות ותשבחות', וכתב בזוהר פרשת נח (פ"א טו:) על הכתוב (תהלים פט י) 'בשוא גליו אתה תשבחם', 'תשבחם ממש, שבחא הוא לון, בגין דסלקין בתיאובתא למחמי, מכאן כל מאן דכסיף לאסתכלא ולמנדע, אף על גב דלא יכיל, שבחא איהו דיליה וכלא משבחן ליה', 'בשוא גליו' היינו שגלי הים עולים כפי מעלה, ו'אתה תשבחם' היינו ששבח הוא לגלי הים זה שהם מתנשאים ומתעלים, מפני שהם מתנשאים מחמת השתוקקותם לראות את פני ה'. ומכך אנו לומדים שכל מי שמשתוקק וכוסף להסתכל ולדעת את ה', אפילו שהוא אינו

ותשבחות. וי"ל שלכן קוראים מגילת רות בשבועות ללמד כמה חשובה ההשתוקקות והכיסופין למחזי זיו דקב"ה.

תמות כבעלת עבירה, אפילו למות בד' מיתות היה לה השתוקקות העיקר להיות יהודית, מכזה רות יוצא דוד שריוהו לקב"ה בשירות

המנהג לאכול מאכלי חלב

יבוא ויטולן כו' (צרכות טו ג), ויש מדות חסידות דאסור להתנהג בהם רק מי שמוחזק כבר בחסידות וכו', מעשי הצדיקים מוכרח להיות בהדרגה, ולא שמי שמתחיל לעבוד ה' יעשה תיכף כל מיני החסידות, עכ"ל. לעשות חומרות שאחרים עושים מבלי שאוחזים במדרגה זו זהו בבחי' מצות אנשים מלומדה, והנקודה העצמית של האדם שהוא העיקר חסרה. וי"ל שלכן אנו אוכלים חלב ואחר כך בשר באותו יום, לרמז שאנו כן אוכלים בשר וחלב באותו היום ואין אנו מחמירים כמנהג אביו של מר עוקבא, וללמד שאין לעשות לקיים המצוות שקבלנו באופן של מצות אנשים מלומדה אלא עם חיבור פנימי.

ב' להדג את קליפת סיסרא המפדיד בין המוח לחלב

ובדרך פנימית יותר י"ל, דכתיב (שופטים ה כ) 'מן שמים נלחמו הכוכבים ממסילותם, נלחמו עם סיסרא', וכתיב (שם פסוק כג) 'אורו מרוז אמר מלאך ה'', איכא דאמרי גברא רבה הוה ואיכא דאמרי כוכבא הוה (מו"ק טו.), ולכאורה הרי בכל שאר המלחמות נצחו בלא התערבות הכוכבים, ולמה דייקא במלחמת סיסרא היה נצרך סיוע הכוכבים, עד שנידו לאותו כוכב ומזל הנקרא 'מרוז' שלא

א' שלא יהיה מצוות אנשים מלומדה

נוהגין בכל מקום לאכול מאכלי חלב וכו', אוכלים מאכל חלב ואח"כ מאכל בשר (רמ"א א"ח ס"י תנ"ד ג), והרבה טעמים נאמרו בדבר, ונאמר מה שנתחדש בזה בס"ד. **בנמ'** (מלין קה.) 'אמר מר עוקבא אנא להא מלתא חלא בר חמרא לגבי אבא, דאילו אבא כי הוה אכיל בשרא האידנא לא הוה אכל גבינה עד למחר עד השתא, ואילו אנא בהא סעודתא הוא דלא אכילנא, לסעודתא אחרייתא אכילנא'. שאביו של מר עוקבא החמיר שלא לאכול מאכלי חלב במשך כל הכ"ד שעות אחר שאכל בשר, ואמר מר עוקבא שהוא לגבי אביו בזה כחומץ בן יין, שהוא אינו נוהג כן, וכשאוכל בשר כבר בסעודה שלאחריה אוכל מאכלי חלב.

ומקשה בערבי נחל (עקב דרוש ב), וז"ל: 'וקשה, בשלמא אדם אחר שאינו

נוהג בהנהגה זו, יש לומר שאינו יודע זאת כי לא שמע עדיין שראוי לנהוג כך, מה שאין כן הוא שכבר ראה או שמע מאביו שנהג כך, והיה לו געגועין על אותה הנהגה עד שקרא לעצמו 'חלא', אם כן מדוע לא נהג כך. ומיישב 'אך הענין עבודת ה' צריך להיות בהדרגה, ולא כל הרוצה ליטול נאת השם

ובמתן תורה הרי 'אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלוקים אין עוד מלבדו' (שס פסוק לט), ולהזכיר וללמד דעת לאדם, שאין די בעצם הידיעה והראיה ש'אנכי ה' אלקיך', אלא נצרך להשיב זאת ללב, על כן אוכלים מאכלי חלב, שעל ידם הרגה יעל הקיני את סיסרא, ככתוב (שופטים שס פסוק כה-כו) 'מים שאל חלב נתנה, בספל אדירים הקריבה חמאה וגו' והלמה סיסרא מחקה ראשו ומחצה וחלפה רקתו', לזכור שבעת מראות אלקים של קבלת התורה צריך להרוג את קליפת סיסרא, להשיב זאת ללב.

הגיע להילחם, כי כל מסילות השמים היו צריכים להשתתף במלחמה זו. מבואר בספה"ק (שער הגנוליס הקדמה לו) שמחמת שסיסרא היה קליפת הרע שכנגד הדעת לכן היה כוחו גדול, ולכן הכוכבים ממסילותם הוצרכו לירד מן השמים להילחם עמו. ובעבודה, ענין הדעת הוא 'יודעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלוקים וגו' אין עוד' (דברים ז לט), והיינו שאין די בלימוד והידיעה במוח ובראש האדם, אלא צריך להוריד את ידיעת ה' ואחדותו ולהשיבו ללב, וזה תפקיד הדעת.

צריך לגשת לשבועות על מנת שישפיע על כל השנה

נצרך לגשת לשבועות עצמו באופן שהולכים להשתנות למעליותא בימים שלאחריו, להיות מציאות אחרת בשיכותנו לתורה.

בגמ' (פסחים טז) 'שלוחי מצוה אינן ניזוקין לא בהליכתן ולא בחזירתן וכו' דתניא וכו' כלפי שאמרה תורה (שמות לז כד) 'ולא יחמוד איש את ארצו' וכו', אין לי אלא בהליכה, בחזרה מנין, תלמוד לומר (דברים טו ז) 'ופנית בבקר והלכת לאהליך' מלמד שתלך ותמצא אהלך בשלום'. וצ"ב אמאי צריך קרא לילך בחזרה, לכאורה אי נימא דלא יחמוד איש את ארצו הוא רק בהליכה, מה מועיל זה, סוף כל סוף כשיחזור האדם לביתו לא יהיה לו את ארצו. אלא אפשר לפרש דמבית המקדש לא יוצאים והולכים וחוזרים לבית כמקורם, אחר ה'רָאָה ה'רָאָה של בית המקדש נשתנו לבריה חדשה ונשארו בריה חדשה, ביציאה מבית

בשיעורים לחתנים איני אוהב לדבר על יום החופה, ואף שהוא יום נעלה ומרומם במאוד, אבל עליו כבר כתוב בלי שיעור בספה"ק, אלא לדבר החיים שלאחר מכן, שבהם עיקר העבודה, ואותם צריך להעמיד ולבנות נכון. והרי שבועות הוא גם כן יום החופה, 'וביום חתונתו' (שיר השירים ג יא) זו מתן תורה' (מנחת מענית כז), אולם העיקר הוא הימים שלאחריו.

בפעם הראשונה אצל כלל ישראל הימים שלאחר מתן תורה לא היה בשלימות, ומבואר במדרש (שמו"ר מז ט) שעל בני ישראל במעמד הר סיני נאמר הכתוב (מלכים א' ז) 'ויפתוהו בפייהם ובלשונם יכזבו לו', שכבר אז אמרו בפייהם נעשה ונשמע ולבם בל עמהם, וממנו נלמד שכדי שהימים הבאים לאחר שבועות יהיה כראוי וכנכון

ונצרך להמשיך את העליה לרגל שבבחינה זו לכל השנה.

ונסיים במובא בספר אמרי אמת (יו"ט א' דפסקא תרפ"ד, שנת חול המועד פסח תרל"א) **דכתיב** (שמואל א' י כו) **'ובני בליעל אמרו נעל שאול המלך מה יושיענו זה ויבזוהו, ומכאן** **שלובר מה יושיענו זה' זהו 'ויבזוהו, וזהו גם 'המבזה את המועדות, האומר על הזמנים המקודשים 'מה יושיענו זה' הוא המבזה את המועדות. עכ"ד.** ואין נפקא מינה בין לומר שהיום טוב אינו יכול להושיע, ובין לומר שלי אין יכול היום טוב להושיע, כי אני בשפל המצב מאד, כי גם להגביל את כח היום טוב ולומר עד היכן ביכולתו לבוא ובמקומי שלי אין היו"ט יכול להשפיע זהו גם כן זלזול וביזוי המועד. צריכים להאמין שניתן לעשות שינוי צורה ולהיות בריה חדשה על ידי המועד, מכיון שקבלתם עליכם עול תורה מעלה אני עליכם כאילו לא חטאתם מימכם (יישילמי ר"ה שס), וקדשתם היום ומחר' - יש מחר לאחר זמן, שישפיע היום טוב על כל השנה.

יעזור ה' שנוזה לקבל את התורה כראוי, ונוזה בקרוב לתיקון השלם, במהרה בימינו אמן.

המקדש ממשיכים להתעלות עוד ועוד ומתוך שייכות לבית המקדש שבים לבית, מבית המקדש לא היה חזרה. אלא חידש הכתוב דמ"מ גם מי שנפל ממדרגתו והיה בבחינת 'חזרה' גם עליו יש פסוק מיוחד לומר שילך וימצא אהלו בשלום.

וגם כיום שמפני חטאינו גלינו מארצנו וכו' ואין אנו יכולים לעלות וליראות, יש לנו בשלושת הרגלים את בחינת יְרָאָה יְרָאָה שהיה בבית המקדש, דאיתא בגמרא (מגיגה ד') 'רב הונא כי מטי להאי קרא יְרָאָה יְרָאָה בכי, אמר עבד שרבו מצפה לו לראותו יתרחק ממנו, דכתיב (ישעיהו א' יב) 'כי תבאו לראות פני מי בקש זאת מידכם רמוס חצרי', וכתב בשפת אמת (פסח תרמ"ז), וז"ל: **'בוודאי במועדות הוא דמטי להאי קרא 'כי תבואו לראות', והוי כבי, שעתה על ידי הכביה ותפלה יכולין למצוא איזה הארה, כמ"ש במ"א על פסוק (איכה ה טו) 'נהפך לאבל מחולנו' וכו', ותשקמו בדמעות שליש' (מחלס פ' ו) - השלש רגלים שותין עתה על ידי דמעות. וזהו שאמר 'יתרחק ממנו' שבא עתה בבחינת ריחוק, עכ"ל. בהרגש כלשהו ב'מפני חטאינו גלינו מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתנו' בזה יש לנו ממרחק את יְרָאָה יְרָאָה שהיה בבית המקדש,**